

SUPIINID KOHA VÄLJENDAJANA: LIIKUMISSÜNDMUSE KEELENDAMISE ASÜMMEETRIAST*

RENATE PAJUSALU, HEILI ORAV

Annotatsioon. Artikkel käsitleb eesti keele supiinide kasutuse ebasümmeetriat. Võime rääkida kahte tüüpi ebasümmeetriast: keelesüsteemi ja keelekasutuse ebasümmeetriast. Keelesüsteemis on supiinidel kolm vormi vastavalt eesti keele käändesüsteemi üldisele ülesehitusele: *ma*-vorm sihtkoha, *mas*-vorm asukoha ja *mast*-vorm lähtekoha jaoks. Korpuseandmed aga osutavad, et keelekasutuses, vähemalt mitte kõikides kontekstides, sellist sümmeetriat ei ole, sest lähtekohta väljendavat separatiivset *mast*-vormi ilukirjanduskeele korpuses peaaegu ei leidu, samuti on väga problemaatiline enamiku *mas*-vormide tõlgendus kohatähenduses.

Võtmesõnad: süntaks, liikumissündmus, supiin, konstruktsioonitähendus

1. Liikumissündmuse keelendamine

Tavapäraselt mõeldakse liikumissündmuse all mingi füüsilise entiteedi asukohavahetust ruumis. Liikumise taustsüsteemina käsitleb vaatleja üldjuhul jalge all olevat maapinda, mis vaatleja jaoks seisab paigal. Peale paigalseisva maa võivad liikumise väljendamiseks kasutusel olla mitmesugused teised taustobjektid ehk pidepunktid, liikumist võidakse vaadelda lähtuvalt kõnelejast või vastuvõtjast või veel kellestki/millestki kolmandast. Alati, kui tegemist on liikumisega, alustab objekt liikumist LÄHTEPUNKTIST, jõuab SIHTPUNKTI, kulgeb mingis ruumis ja mingit TEED pidi. OBJEKT võib kokku langeda AGENDIGA, kui liikuja liikumapanev jõud on temas eneses (nagu tavaliselt on elusolendite puhul), kuid AGENT ehk liigutaja võib olla ka OBJEKTIST erinev. Need liikumissündmuse kategooriad (AGENT, OBJEKT, LÄHTEPUNKT, SIHTKOHT, RUUM, TEE) kuuluvad ka Charles Fillmore'i (1977) liikumissündmuse käsitluse komponentide hulka,

---

* Artikli valmimist on toetanud ETFi grantid nr 7149 ja 5813.

samasugustena on neid vaadeldud ka mitmes teises uurimuses (nt Levinson 2003). Keeleliselt võidakse füüsilise liikumisega sarnaselt kirjeldada paljusid muid sündmusi, mis on kas täiesti metafoorsed või kuuluvad nn fiktiivse liikumise valdkonda.

Mõnevõrra vastuoluline on ruumi kategooria käsitlus eri lähenemiste puhul, sest ruum võib olla nähtud paigalpäisiva objekti ASUKOHANA või laiema valdkonnana, milles võib toimuda ka liikumine. Näiteks Leonard Talmy näib liikumist (MOVE) ja asukohta (BE_{LOC}) lausa vastandavat (Talmy 2000b: 25–26). Kuna eesti keeles eksisteerivad asukohta ja liikumisruumi jaoks samad grammatilised vahendid, vaadeldaksegi neid siinses artiklis ühe kategooriana.

Mõnes teises kategoriseerimissüsteemis võib liikumissündmuse komponente olla käsitletud teisiti, nt Ray Jackendoffi kontseptuaalses semantikas (Jackendoff 1990: 43) kuuluvad LÄHTEKOHT, SIHTKOHT ja TEEKOND (VIA, ROUTE) kõik TEE hulka. Lisaks eelnimetatud kategooriatele on mõnikord kirjelduse ökonoomsuse seisukohast kasulik kasutada ka kategooriaid KADUMINE (miski kaob, kuid sihtkoht pole teada ega oluline) või KAASNEJA (liikumissündmuse käigus AGENDI või OBJEKTIGA koos kulgev entiteet). Nende kategooriate üle on varem arutletud ka artiklis Pajusalu jt (ilmumas).

Eesti keeles on SIHTPUNKTI, ASUKOHA ja LÄHTEPUNKTI väljendamiseks mitu võimalust: kohakäändes nimisõnafraas, kaassõnafraas, määrsõnafraas. Nimisõnafraasi vormistamisel vastavaks liikumissündmuse kategooriaks kasutatakse kohakäändeid. SIHTPUNKTI, ASUKOHA ja LÄHTEPUNKTI asümmeetria väljendub juba käändesüsteemis: SIHTPUNKTI jaoks on peale illatiivi ja allatiivi olemas ka terminatiiv. Seega on SIHTKOHA kodeerimiseks kolm käänet, samas kui LÄHTEKOHA ja ASUKOHA jaoks vaid kaks. On räägitud sellestki, et kui translatiivi pidada latiivseks käändeiks (väljendab seisundimuutuse lõpp-punkti), siis tema separatiivne vaste on samuti elatiiv (soome keele kohta vt Leino 1989). Nii arutledes on asümmeetria veelgi suurem, sest kahele separatiivsele käändeale vastab neli latiivset.

Samasugune keelesüsteemi asümmeetria ilmneb ka laiemas perspektiivis sündmuste ja seisundite puhul üldse. Kui vaatleme iga sündmust kui millegi muutumist millekski ja seisundit kui millegi püsimist, siis selgub, et suur hulk muutumist väljendavaid määrsõnu esineb ainult muutumise lõppseisundi ja kestva seisundi vormis, ilma et muutuse lähteseisundit üldse selle tüvega väljendada saaks (*sassi-sassis, norgu-norus*, vt ka EKG II: 93–94).

Talmy räägib seoses liikumissündmusega ka tähelepanu keskendumisest ühele või teisele sündmuse osale, nimetades seda akendamiseks (*windowing*) (Talmy 2000a: 257 jj, vt ka Ojutkangas 2003: 163). See võimaldab sama sündmust kirjeldada nii, et kõiki komponente eksplitsiitselt ei mainita. Tegelikult ongi just selline kirjeldusviis keelekasutuses tavaline, sest liikumissündmuse kirjeldusi, milles oleksid esitatud kõik komponendid (näiteks *Pall lendas minu käest (LÄHTEPUNKT) läbi õhu (TEE) naabri aknasse (SIHTPUNKT)*), ei esine just kuigi sageli.

Pole aga ükskõik, kas tähelepanu keskendumine sõltub keelesüsteemist või keelekasutusest. Siinses artiklis huvitab meid pigem keelekasutuse kui keelesüsteemi asümmeetria. Keeles on vahendeid, mida kasutatakse harva. Sellised on näiteks artiklis käsitletavat *mast*-supiiniid LÄHTEKOHA tähenduses: igal eestlasel on lihtne moodustada lauseid, milles nad esinevad, ilukirjanduskeelest on neid aga esinemisharulduse tõttu raske leida.

2. Liikumissündmuse põhikategooriate väljendamine eesti keeles

Kohakäänete kasutuse analüüs liikumist väljendavate verbide laiendites sõnatähenduste ühestatud eesti kirjakeele korpuses on juba esitatud artiklis (Pajusalu jt, ilmumas), siinkohal anname neist tulemustest vaid lühiülevaate. Nagu näha tabelist 1, on SIHTKOHA väljendamise sagedus umbes kolm korda suurem LÄHTEKOHA väljendamise sagedusest nii sise- kui ka väliskohakäänete sarjas. Seda tendentsi (nn *goal-bias* ehk *goal-over-source*) on märganud paljude keelte puhul (ülevaadet ja andmeid vene keele kohta vt Maisak, Rahhilina 1999). Eraldi tuleb tähele panna väga sagedast liikumisverbi *käima*, mille juurde kuulub tüüpiliselt lokatiivne kohamäärus, mis aga ei väljenda (vähemalt olevikuvormis *käima*-verbiga) mitte liikumise ruumi, vaid SIHTKOHTA (ja tagasilikumise LÄHTEKOHTA). Kui lisame verbi *käima* laiendid SIHTKOHA väljendajate hulka, siis saame tulemuseks veel tunduvalt suurema statistilise kalde SIHTKOHA väljendamise poole, kusjuures ASUKOHT osutub kõige harvemini väljendatuks. Siinkohal on oluline meeles pidada, et tabelis 1 esitatud andmed on pärit liikumist väljendavast 1168 lausest,¹ seega puuduvad sellest valimist paigalseisu

¹ Need 1168 liikumisverbiga lauset on välja võetud Tartu ülikooli sõnatähenduste ühestatud korpusest (<http://www.cl.ut.ee/korpused/semkorpus/>) automaatselt, mida võimaldas toetumine hierarhilise ülesehitusega Eesti WordNeti liikumistähendustele (<http://www.cl.ut.ee/ressursid/teksaurus/>).

väljendavad laused, mille hulgas RUUMI (ASUKOHA) kodeerimine on muidugi palju tavalisem.

Tabel 1. Nimisõnafraaside esinemus kohakäänetes (1168 liikumist väljendavast lausest, morfoloogiliselt ühestatud eesti kirjakeele korpuse põhjal)

	Väliskohakääänded	Sisekohakääänded	Terminatiiv
SEPARATIIVNE KÄÄNE	19 (ablatiiv)	49 (elatiiv)	
LATIIVNE KÄÄNE	57 (allatiiv)	149 (illatiiv)	9
LOKATIIVNE KÄÄNE	19 (adessiiv)	30 (inessiiv)	
sealhulgas <i>käima</i>	7	22	

Siinses artiklis jätkame liikumissündmuse kodeerimise eripära käsitlust eesti keeles. Vaatleme lähemalt eesti keele supiinivorme, milles sama tendents on veel tugevamalt väljendunud kui nimisõnafraaside puhul. *ma-*, *mas-* ja *mast-*tarind pakuvad liikumissündmuse kirjeldamisel huvi seetõttu, et vormiliselt vastavad nad kohakäänetele ja lokatiivne tähendus on ilmselt esimene, mis emakeelsel kõnelejal nende puhul meelde tuleb. Inimene võib minna *ujuma*, olla *ujumas* ja tulla *ujumast*. Kõigil neil juhtudel nimetatakse koos liikumisverbiga küll tegevust, kuid sellega implitseeritakse ka kohta, kus see tegevus toimub. Supiini kohatähendus on tugevam, kui lauses eraldi kohamäärust ei ole (vrd nt *läks sööma* ja *läks sööklasse sööma*) (EKG II: 252–253, 255, 256). Soome supiinitarindeid uurinud Tiina Onikki-Rantajääskö (2005) on aga teisalt arvanud, et just kohamääruse olemasolu nende tarinditega lausetes on osutus sellest, et supiinid kuuluvad ruumiväljendite tähendusvälja. Oletame siinses käsitluses, et kui tõlgendame supiinivormi tähendust eraldi, eristades seda liikumisverbi ja muude kohamääruste tähendustest, varieerub kohatähenduse määr palju olenevalt sellest, mida lauses veel eksplitsiitselt esitatatakse. Nimisõnafrasiga väljendatud liikumissündmuse SIHTKOHT, ASUKOHT VÕI LÄHTEKOHT vähendavad supiinivormi tähenduse ruumilist osa, kuid ei hävita seda enamasti täielikult. On muidugi võimatu täpselt määrata, kui palju kohatähendust igas kasutusjuhuses on, kuid loodame siiski, et meie intuiitiivsed otsustused selles osas ühtivad muude eesti keele kasutajate otsustustega.

Peale kohatähenduse on nende vormide puhul olulised ka ajasuhted, nimelt väljendab *ma-*vorm tüüpiliselt finiiitverbiga väljendatud sündmu-

sest hilisemat, *mas*-vorm samaaegset ja *mast*-vorm varasemat sündmust (EKG II: 251–252). Supiinitarindeid võib peale kohamääruse kasutada ka sõltuvusmäärusena ja atribuudina, eriti tüüpiline on see *ma*-vormi puhul. Kuid ka sel juhul peab neil olema üldjoontes sama tähenduslik motivatsioon kui kohamäärusena, kuigi eri tarindid võivad muidugi tähenduse detaile muuta.

3. Ainestik

Vastukaaluks eelkirjeldatud lähenemisele, kus keeleandmete analüüsiks kasutasime liikumistähenduses verbe sisaldavaid lauseid, valisime siinse uurimuse juures teistsuguse meetodika. Nimelt põhineb selle artikli keelematerjal Tartu ülikooli morfoloogiliselt ühestatud korpusel, kus teksti automaatsel analüüsil on lisatud igale sõnavormile kõik tema võimalikud morfoloogilised tõlgendused. Sellest korpusest otsisime välja kõik supiinitarindiga laused (märgendatud kui „põhiverbi supiini personaal illatiivis/ inessiivis/elatiivis”).

Morfoloogiliselt ühestatud eesti kirjakeele korpus sisaldab üle poole miljoni sõna ja koosneb selliste tekstiliikide näidetest nagu ilukirjandus, ajalehetekst, seadused jne (lähemalt vt <http://www.cl.ut.ee/korpused/morf-korpus/>). Kasutatud materjali allikas ei ole väga suur, kuid piisav selleks, et näidata üldisi tendentse.

4. Supiinid morfoloogiliselt ühestatud korpuses

4.1. *ma*-supiin

EKG järgi esineb *ma*-supiin koha- või sõltuvusmäärusena. Kohamäärusena laiendab ta liikumisverbe (nt *läheb jooksmas*), verbe tähenduses 'tahtma väga minna' (nt *kibeles lahkuma*), mõningaid võimalikkusele ja piisavusele osutavaid verbe (nt *mahtus vaatama*) ning kausatiiv-direktaalseid verbe (nt *viis õppima*). Mõnikord on kohamäärusena tõlgendatavad ka selliste transitivsete ja sobivust väljendavate verbide *ma*-supiinis olevad laiendid, mille tähenduses otsene viide kohale puudub (EKG II: 252–254). Muidugi on *ma*-supiini kohatähendus alati vaieldav, kui võrdleme seda nimisõnafrasiga väljendatud kohamäärustega. Siinkohal oletame siiski, et kohatähendus on loetletud juhtudel oluline ka siis, kui ta ei ole primaarne, ja keskendume just sellele kohatähendusele. Lisaks moodustab *ma*-supiin

hulgaliselt ahelverbe, eelkõige koos algust (nt *hakkas jooksuma*) ja kau-seerimist väljendavate (nt *pani virvendama*) verbidega ja verbiga *pidama* (nt *peab jooksuma*) (EKG II: 258–259).

ma-supiin oli meie andmestikus sage: kogu morfoloogiliselt ühestatud korpuses esineb seda 3198 korral. Sellise hulga supiinide liigitamine ei ole ilmselt mõttekas ja seetõttu analüüsisime põhjalikult ilukirjanduse allkorpusest esimesed 200 lauset ja püüdsime liigitada esinenud *ma*-supiinid suurematesse tähendusrühmadesse. Liikumissündmust esindas neist ainult 29 (vt näide 1a ja b). Suuremad rühmad moodustusid supiinidest, mis laiendasid alustamist või tulevikku väljendavat finiiitverbi, enamasti verbi *hakkama*, harvemini muud verbi (kokku 73, vt näide 2a ja b) ja deontilist modaalsust väljendavat verbi *pidama* (kokku 61, vt näide 3). Seega on *ma*-supiin rohkem kui pooltel juhtudel ahelverbi osa. Väiksemad rühmad olid kausatiivsete finiiitverbide (kokku 21, vt näide 4) ja verbi *jääma* laiendid (kokku 12, vt näide 5). Kokkuvõtlikult on need tulemused esitatud tabelis 2.

Tabel 2. Finiiitverbi ja *ma*-supiini tarindite semantilised rühmad ilukirjandusteksti 200 esimeses *ma*-supiini sisaldavas lauses (kokku 221 esinemust)

<i>ma</i> -supiini tarindi tähendus	
tegevuse alustamine ja tulevik (finiiitverbiks enamasti <i>hakkama</i>)	73
tegevus deontiline modaalsuse väljas (finiiitverbiks <i>pidama</i>)	61
liikumissündmus ja selle SIHTKOHT	29 (sh 6 korda transitiiivlauses)
tegevuse põhjustamine (v.a liikumise põhjustamine)	21
püsimine ja selle ASUKOHT (finiiitverbiks <i>jääma</i>)	12
omadus mingi tegevuse korral (finiiitverbiks <i>olema</i>)	7
muu	18
KOKKU	221

- (1) a. Ema käes kolksus pang, **läksime pihlakamarju korjama**.
b. Liisa **viidi** sooja tuppa **põdema**.
- (2) a. Muutusin ükskõikseks ja **hakkasin tundma** tühimust.
b. ... **pistis** kõva häälega **röökima** ja läks röökides koju.

- (3) Kord **pidin** laagri ajal treeningult **puuduma**.
- (4) Tahenenud riided said uuesti märjaks, rukkist tilkus vett kaela ja taevastina **pani lõdisema**.
- (5) Hingede virvatuled **jäävad** kogu ööks **vilkuma**.
- (6) Ta oli käbe käima.

Kolm kõige sagedasemat rühma – liikumine, algus/tulevik (*saama-* ja *hakkama-*futuurumid, vt Metslang 1994) ja deontiline modaalsus – on selgelt omavahel tähenduslikult seotud. Füüsilise liikumise SIHTKOHT on ju see, mis saabub liikumise lõpuks, st tulevikus. See on ka see, mille poole püüeldakse ja mis jääb lauses väljendatud sündmuse vaatenurgast püsima, st algab ja kestab. Esmapilgul võib sündmuse algusega seostuda liikumissündmuse LÄHTEPUNKT kui liikumise algus. Tegelikult on liikumise LÄHTEKOHA puhul tähenduslikult oluline mitte niivõrd algus ise, kuivõrd lahkumine LÄHTEKOHAST. Deontiline modaalsus on liikumise sihtkohaga ja ka alguse/tulevikuga samuti tähenduslikult seotud, sest seda, mida peab tegema, tehakse tulevikus ja selle poole püüeldakse nagu sihtkoha poole. Verb *jääma*, mille laiendina *ma-*supiin samuti suhteliselt tihti esineb, võib tähistada muutust või püsimist (vt nt Pajusalu, Trigel 2007). Muutuse korral on tegemist alguse/tuleviku ühe erijuhtumiga. Kui aga *jääma* tähistab püsimist (nagu näites 5), on see püsimine teatud muutumist võimaldavas olukorras (vt ka EKG II: 258; Huumo 2007), milles selle muutusvõimaluse tõttu on ka alguse/tuleviku tähendus varjul. Koos finiiivormiga *olema* väljendab *ma-*supiin tegevust, mille täidesaatmise korral agent omab adjektiiviga väljendatud omadust (vt näide 6).

Kogu morfoloogiliselt ühestatud korpuse eesti autorite ilukirjandustekstide *ma-*supiinidest (937 lauset) analüüsisime eraldi liikumist väljendavaid juhtusid (välja jäeti vormid *minema* ja *tulema* tähenduses 'ära', nagu *läks minema*, *tuli tulema*). Kohatähendus on nende puhul muidugi palju vähem konkreetne kui nimisõnafraasiga kodeeritud koha puhul, kuid siiski alati suuremal või vähemal määral tõlgenduses olemas. Kuna on oletatud, et eksplitsiitse kohamäärusega *ma-*supiinidel on nõrgem kohatähendus kui ilma kohamääruseta esinevatel supiinidel, on need tabelis 3 esitatud eraldi. Kõige rohkem (57) esines lokatiivse SIHTKOHA tõlgendusega *ma-*supiine (nagu näites 1a) lausetes, kus kohamäärust eraldi väljendatud ei olnud. Kohamäärusega koos esinevaid sihtkohatähendusega *ma-*supiine (nagu näites 1b) oli 25. Eraldi on tabelis esitatud SIHTKOHTA

liikumise põhjustamist väljendavad laused (nt *sundis minema*, kokku 24), kus taas oli rohkem selliseid lauseid, milles kohamäärust eraldi ei olnud (18). ASUKOHTA väljendas *ma*-supiin verbi *jääma* laiendina (näiteks *jäi seisma*), kokku 30 korda, neist 22 ilma kohamäärusega. *Jääma* laiendid olid valdavalt *seisma* ja *ootama*, teiste rühmade puhul oli supiini tüvede valik mitmekesine.

Tabel 3. *ma*-supiinide esinemus kohatähenduses morfoloogiliselt ühestatud korpuse eesti autorite ilukirjandustekstides (kokku 937 juhtu)

<i>ma</i>-supiin lokatiivses tähenduses	
SIHTKOHT (ilma kohamäärusega)	57
SIHTKOHT (kohamäärusega)	25
SIHTKOHTA LIIKUMISE põhjustamine (ilma kohamäärusega)	18
SIHTKOHTA LIIKUMISE põhjustamine (kohamäärusega)	6
KOKKU SIHTKOHATÄHENDUST	106
ASUKOHT (ilma kohamäärusega)	22
ASUKOHT (kohamäärusega)	8
KOKKU ASUKOHATÄHENDUST	30
KOKKU KOHATÄHENDUST	136

4.2. *mas*-supiin

EKG nimetab *mas*-tarindi põhilise funktsioonina kohamäärust, mõeldes küll mitut tõlgendusvõimalust (eriti meeltetaju tähistavate transitiivverbide puhul) (EKG II: 255–256).

Viimase aja eesti (ja soome) keele uurimises on *mas*-supiin olnud päevakorral eelkõige seoses tema progressiivse tähendusega ja seega kuulumisega aspektikategooria väljendajate hulka (Metslang 1993; Tommola 2000; Onikki-Rantajääskö 2005). Lokatiivsed tarindid ongi maailma keeltes tavalised progressiivi grammatiseerumislähted (vt nt Heine, Kuteva 2002: 204–205). Ka soome vana kirjakeele ja murdekorpuste materjal osutab sellele, et tänapäeva progressiivne tähendus on tugevalt seotud lokatiivse algatähendusega (Onikki-Rantajääskö 2005).

Kohatähendus on *mas*-supiini puhul harva täielikult välistatav, sest kuna see väljendab muud tegevust kui finiiitverb, siis peab see tegevus ka

kusagil toimuma. Siiski võistleb see kohatähendus alati tegevuse muude aspektidega, mida *mas*-vorm samuti võib esitada. Üldiselt ongi *mas*-vormi tähendus sõltuvuses verbi semantilise olemusest. Kohatähendus on kõige esildavam siis, kui verb tähistab kestvate tegevust. Kui aga verb tähistab protsessi (nt *soojenema* või *helisema*), puudub igasugune kohatähendus üldse. Eraldi tähendusena on välja toodud *mas*-supiini kasutused piirile (st lõpule või algusele) lähenevates situatsioonides (imminentne tähendus), nt *Ta on siia saabumas* või *Laps on alla kukkumas*, mis finiiitverbi minevikuvormi puhul tähendavad tüüpiliselt ka sündmuse mittetoimumist (Metslang 1993: 120). Eraldi on veel esile toodud näiteks seda, et kui subjekt on elutu, on *mas*-tarindi põhitähenduseks eesmärgipärasus (nt *Kook on küpsemas*, Onikki-Rantajääskö 2005: 178–179). On ka leitud, et tüüpiliselt esitatakse muu tegevus *mas*-vormina juhul, kus selle subjekt on mujal kui deiktlikes keskmes, st ära (absentiivne tähendus, Tommola 2000: 658).

mas-vormi põhifunktsioone tänapäeva eesti keeles on niisiis progressiivsuse ehk tegevuse kestvuse väljendamine. Progressiivi põhitähendus- teks muudes Euroopa keeltes on peetud fookustavat (oluline samaaegsus mingi fookushetkega), duratiivset ja absentiivset kasutust (Bertinetto *et al.* 2000: 528). Need kolm esinevad ka eesti *mas*-supiini tähenduste hulgas. Kuna sinne artikkel käsitleb liikumissündmust ja seega eelkõige lokatiivset tähendust, siis on neist kõige relevantsem absentiivne ehk äraolekut väljendav kasutus, mis tüüpiliselt esitab seda äraolekut ka ajutisena (Tommola 2000: 680).

mas-supiini sagedus korpuses on väga palju väiksem kui *ma*-supiini. Morfoloogiliselt ühestatud korpuses esines see kokku 440 korral, seega umbes 10 korda harvemini kui *ma*-supiin. Tähendusrühmade leidmiseks analüüsisime kõiki eesti autorite ilukirjanduse allkorpuses leidunud *mas*-supiini juhtumeid (kokku 143 juhtu 124 lauses). Need jagunesid nelja suurde ja kahte väiksesse rühma, kokkuvõtlikult on tulemused esitatud tabelis 4.

Kõige rohkem esines sellist *mas*-supiini, mida võiks tõlgendada progressiiviks (kokku 38). Nende hulgas oli valdavalt finiiitverbita absoluutarindeid (näide 7), vaid 8 juhul oli finiiitverb *olema* olemas, sellest omakorda 5 juhul oli see eitav (näide 8). Seega paistab silma selge tendents abiverbi progressiivi tähenduses oleva *mas*-supiiniga mitte kasutada, kui tarindi sisu on jaatav.

Tabel 4. *mas*-supiini tarindite tähendus ja esinemus morfoloogiliselt ühestatud korpuse ilukirjanduse allkorpuses (kokku 143 juhtu)

<i>mas</i> -supiini tähendus	
progressiivne tegevus	38 (sh 30 finiiitverbita juhtu)
eksistentsiaalsus (tarind <i>OLEMA</i> + <i>olemas</i>)	38 (sh 2 finiiitvormita juhtu)
tajusündmuse objektsündmus	31 (sh 2 intransitiivverbiga juhtu)
SIHTKOHT (fiiiitverbiks <i>käima</i>)	28
peatselt toimuv sündmus (fiiiitverbiks <i>olema</i>)	6
absentiiv (ASUKOHT)	1
verbi <i>leidma</i> laiend (ASUKOHT)	1

Eraldi rühmana on tabelis esitatud tarind *OLEMA* + *olemas*, mille tähendus on eksistentsiaalne (näide 9), neid esines samuti 38. Kuigi ka siin on verb *olema* abiverbi staatuses, on tendents aga selgelt vastupidine: abiverb *olema* on 36 juhul ka lauses *olemas*, pelk *olemas* esines vaid 2 korda.

- (7) Sadamas seisis harda olemisega poisi ema, kannad koos, selg sirge ja tulbikimp peos õied allpidi merevette **vaatamas**.
- (8) Maja kolmandal korrusel **ei olnud** õnneks hingelistki **liikum**as.
- (9) Ja kes **olemas on**, ilmub kord talukambrist Tallinna mu õhtupimedasse tupa.

Suure rühma moodustavad ka tajupredikaatide laiendid (kokku 31), neil juhtudel väljendab *mas*-vorm seda sündmust, mida finiiitverbi subjekt tajub, enamasti on tegemist verbiga *nägema* (näide 10). Kui finiiitverb on *nägema* või mõni muu tajuverb, mis eeldab tajutava olekut subjekti lähedal (*märkama*, *silmama*, *kuulma*), on lauses tervikuna implitsiitselt väljendatud deiktiline asukoht, sest kuna verb väljendab tajumist, peab finiiitverbi subjekt olema nägemis- või kuulmiskaugusel. Kokku oli selliseid lauseid 27, lisaks veel kaks intransitiivse verbiga (*eralduma* ja *paistma*) lauset, mis intransitiivist hoolimata väljendavad implitseeritud agendi nägemissündmust. Seega on deiktiline asukohatõlgendus olemas 29 lauses, kaks ülejäänut on problemaatilisemad, sest väljendavad kujutletavat sündmust (nt verbid *kujutlema* ja *kujutama*). Vaevalt saab aga sellist asukoha väljendamist pidada *mas*-vormi funktsiooniks, pigem on tegemist evidentsiaalsuse (antud juhul visuaalse infoallika) ja ruumisuhete omavahelise koosmõjuga. Huvitav on siiski see, et kuigi taju mõistestatakse

tihti fiktiivse liikumisena tajuja ja tajutava vahel (Talmy 2000a: 115–116, Huumo 2006), seostub supiinidega (kui üldse, siis) ainult ASUKOHA tähendus. Tajupredikaadi kohamääruslik laiend seevastu võiks ka eesti keeles (nagu soome keeleski, vt nt Huumo 2006: 50) olla eri vaatenurkade puhul nii lokatiivne, separatiivne kui ka terminatiivne (nt *nägi paraadi tänaval; nägi paraadi rõdult; paraad paistis rõdule*). Teine aspekt, mille poolest just see rühm seostub liikumissündmuse kodeerimisega, on see, et lausetest, milles finiitverbiks oli *nägema*, on *mas*-vormideks kahel kolmandikul juhtudest (23 kontruktioonist NÄGEMA + *mas* 15) liikumisverb, st nähakse enamasti liikumissündmust.

- (10) **Näen** teda **astumas** ja vahel kaob ta puude ning kõrkjate taha, siiski näen või vähemalt aiman ta aeglast liikumist, mis meid lõpuks kokku juhatab.

Tajupredikaadi *mas*-supiiniga väljendatud laiend seega küll seostub nii mõneski mõttes asukoha tähendusega, eriti kui võrdleme seda muude progressiivsete kasutustega, millest oli juttu eespool, kuid see seos on kõigil juhtudel kaudne ega ole otseselt *mas*-vormi teene. Seega ei pea me õigeks selle rühma *mas*-supiine pidada asukoha väljendajateks.

Neljanda suure rühma moodustasid verbi *käima* (kokku 28, vt näide 11) laiendavad *mas*-supiinid. Tihti on nende puhul tegemist korduva tegevuse kirjeldamisega, milles kohatähendus on nõrgalt esil või esitatakse eraldi kohaadverbiaali abil, nagu näites 11 sõna *neil*. Kui aga lause kirjeldab ühekordset tegevust, on kohatähendus tavaliselt selgem, nagu näites 12. Neil juhtudel väljendab *mas*-supiin eelkõige liikumissündmuse SIHTKOHTA. Kuna verb *käima* sisaldab endas aga alati kahte liikumissündmust: liikumist SIHTKOHTA ja lahkumist sealt, on *mas*-vorm siin ka LÄHTEKOHA funktsioonis. Oletame siiski, et SIHTKOHT on neis lausetes olulisem ja esildavam, sest eelkõige öeldakse ju, kuhu minnakse. See, et sealt ka lahkutakse, ei ole niivõrd liikumissündmus kui väide, et subjekt ei jää sihtkohta (verbi *käima* kohta vt veel Pajusalu 2002, Pajusalu jt *ilmumas*). Mõnes pragmaatilises kontekstis võib tervikust siiski esilduda ka LÄHTEKOHT, nt kui lause (12) on vastus küsimusele „Kus te käisite?”²

- (11) ... sai endastmõistetavaks, et ta **käis** neil vahel **korda loomas**, vennale **sõnu peale lugemas**, vennatütrele üht-teist **õppamas**, mõlema selgapanu **kohendamas**

² Täname selle märkuse eest anonüümset retsensenti.

(12) **Käisime** koos lõunat **söömas**.

Tabeli 4 allosas on kolm väikest rühma. Peatselt toimuvat sündmust väljendas *mas*-supiin kuuel korral (näide 13). Metslang (1993) on need liigitanud piirile lähenevate juhtude hulka, kuid siinses materjalis muid piirile lähenemise juhtusid (tüübist *on saabumas*) ei leidunud. Esines ka kaks lauset, milles *mas*-vormil on kohatähendus, mida sellele vormile on peetud prototüüpseks. Üks neist oli absentiivi tähendust väljendav *mas*-vorm (14), teine verbi *leidma* laiend (15), milles *leidma* esineb refleksiivsena, st subjekt leiab ennast *seismas*, ja kohatähendus on seetõttu minimaalne.

(13) Ust hoidvate sõrmede küünte all **oli** veri välja **purskamas**.

(14) Ilusal ja soojal jaaniõhtul istus Nõstekivi talu noor peremees Tehvan üksinda õitsitule ääres, teised **olid** kõik pidu **pidamas**.

(15) Kõlisevad võtmed, valgus pimestab silmi ja Rein Baumann **leiab** end jälle **seismas** suletud ukse ees, ainult nüüd on tegemist väikese tagauksega.

Mida võib siis väita *mas*-supiini ruumitähenduse kohta? ASUKOHA tähenduses esines *mas*-vorm selgelt ainult ühel korral, kuid tinglikult võib asukohta väljendavateks pidada tajuverbe laiendavaid *mas*-vorme (kokku 29 ehk 20% *mas*-supiinidest). Ka EKG väidab, et neid võib pidada nii koha- kui sõltuvusmäärusteks (EKG II: 255–256), seega võime neid pidada sekundaarseteks kohaväljenditeks. Sellise tõlgenduse puhul ilmneb teistsugune asümmeetria, kui muudes kontekstides: kui tüüpiliselt väljendavad supiinid SIHTKOHTA, siis tajupredikaatide laiendina tajutava sündmuse ASUKOHTA. Kui aga tuletada meelde, et taju-sündmus on fiktiivse liikumise erijuhtum (Huumo 2006), siis selle fiktiivse liikumise seisukohalt on lokatiivses käändes olev laiend ikkagi pigem pilgu SIHTKOHT nagu *käima* laiendidki. Verbi *käima* laiendas 28 *mas*-supiini ehk samuti umbes 20% kõikidest *mas*-vormidest. Nendes on enamasti enamal või vähemal määral esil SIHTKOHA väljendamine, kuid eri kontekstides erineval määral. Õieti on need kaks ebatüüpilist SIHTKOHTA oma olemuselt sarnased, üks fiktiivse, teine mittefiktiivse liikumise puhul, sest nagu *käima* subjekt, nii ka tajuverbi subjekti pilk ei jää ju vaadatavale pidama, vaid lahkub sealt.

mas-supiin väljendab seega enamasti sekundaarselt suhteliselt staatilist asukohta. Kuigi *mas*-vorm on enamasti moodustatud liikumistähendust sisaldavast verbist (nt *purskamas*, *liikumas*, *lehvimas*, *vajumas*) ja tegevuse

agent võib ruumis liikuda (nt *astuda*, vt 10), mõistestab *mas*-vorm selle liikumise pigem seisundina kui protsessina. Seisundilisus on aga tähenduslikult seotud kohaga. Selgelt ruumilises tähenduses esineb *mas*-supiin siiski ainult koos verbiga *käima* ja väljendab seega pigem SIHTKOHTA kui mõnda muud liikumissündmuse kategooriat.

4.3. *mast*-supiin

mast-supiin on haruldane ja esines vaadeldud korpuses kokku ainult 87 korda, sealhulgas eesti autorite ilukirjanduse allkorpuses oli vaid 21 esinemisjuhtu. Neist esines ruumilises tähenduses ainult üks (näide 16) ja kaks lauset leidmissituatsiooni tähenduses (*leidis kükitamast*). Ülejäänud 18 lauset esinesid eitavas kontekstis, eelkõige verbidega, mis omavad leksikaalses tähenduses eitavat komponenti (*keelduma*, *hoiduma*, *lakkama*, *loobuma* jms, näide 16).

(16) Smerdjakov **tuli ujumast**, sirutas keha päikesepaistes ja kasahhitarid kõnelesid Smerdjakovi poole pilke heites eesti keeles.

(17) Aga kasvõi ajalehtedesse pilku **heitmast** ei saanud ma ju täiesti **hoiduda**.

Seega on *mast*-vorm harv, selle tüüpilised esinemisjuhud on seotud eitusega, nagu elatiivi puhul ka muudes kontekstides (vt nt EKG II: 257, Pajusalu 2006).

5. Supiinid ja liikumissündmus

Eespool nägime, et liikumistähenduses esinevad supiinid järgmiselt:

- *ma*-supiin peamiselt SIHTKOHANA, kaudsemalt verbi *jääma* laiendina võib väljendada ka seisundit (*jäi tantsima*) ja olla tõlgendatav ASUKOHANA;
- *mas*-supiin verbi *käima* laiendina SIHTKOHANA, mõnikord progressiivse seisundi tähenduses on tõlgendatav ka ASUKOHANA;
- *mast*-supiin oma harvadel esinemisjuhtudel LÄHTEKOHANA ja verbidega *leiduma*, *tabama* jms ka ASUKOHANA.

Kokkuvõtvalt on arvandmed nende esinemise kohta korpuses esitatud tabelis 5.

Tabel 5. Supiinide esinemus morfoloogiliselt ühestatud korpuse eesti autorite ilukirjanduse allkorpuses

supiin	esinemusi	liikumistähenduses	püsimistähenduses
<i>ma-</i>	937	106 (SIHTKOHT)	30 (ASUKOHT verbi <i>jääma</i> laiendina)
<i>mas-</i>	124	28 (verbi <i>käima</i> SIHTKOHT)	2 (1 absentiiv, 1 <i>leidma</i> laiend) 29 (tajuverbide laiendina)
<i>mast-</i>	21	1 (LÄHTEKOHT)	2 (ASUKOHT)
KOKKU	1082	135	63

Seega ei saa öelda, et igale supiinile on kinnistunud mingi liikumissündmuse kategooria, kuid kõrvalekalded üldtendentsist on enamasti seotud kindlate verbitüvedega (*jääma/jätma* ja *käima*) või nende haruldasemate sünonüümidega. Kõnekaim statistilistest tendentsidest on see, et SIHTKOHA ja LÄHTEKOHA esinumus oli vastavalt 134 ja 1.

Kui eespool nägime, et nimisõnafraaside käändemarkeeringuna esines SIHTKOHA väljendamist 3 korda rohkem kui LÄHTEKOHA väljendamist, siis supiinide puhul on see erinevus 134-kordne. ASUKOHT on selles käsitluses kõige problemaatilisem kategooria ja sõltub tõlgendamisest. Kui aktsepteerida, et *jääma* laiendid tähistavad püsiva seisundi korral pigem ASUKOHTA kui SIHTKOHTA (nt *astusin tuppa ja jäin seisma*), nagu on tehtud tabeli 3 andmete esitamisel, ja et tajuverbide laiendid tähistavad ASUKOHTA (nt *nägin teda ajalehte ostmas*), siis on ASUKOHA ja SIHTKOHA kodeerimise suhe vaadeldud materjalis umbes 2 : 1. Kui aga vaadelda ASUKOHANA ainult täiesti selgeid juhtumeid, nagu siinses materjalis esinenud absentiiv (nt *teised olid pidu pidamas*) ja verbi *leidma* laiend (nt *leidis end seismas*), siis kahaneb väljendatud asukohatähenduste hulk kahele ega erine statistiliselt LÄHTEKOHA supiiniga esitamise sagedusest.

SIHTKOHA ja LÄHTEKOHA väljendamise asümmeetriat on püütud seletada liikumissündmuse kognitiivse tajumise seisukohalt: kui SIHTKOHT vormistab TEE, mida mööda objekt liigub, siis LÄHTEKOHT ei ütle selle raja kohta õieti midagi ja seetõttu on selle väljendamine ebainformatiivne (Ungerer, Schmidt 1996: 224–226). Samuti seostub LÄHTEKOHT separatsiooni kaudu eitusega (vt ka Onikki-Rantajääskö 2001: 202–203), eitus aga esineb alati harvemini kui jaatus.

Mis võiks olla selle põhjuseks, et supiinide puhul on SIHTKOHA ja LÄHTEKOHA asümmeetria nii palju suurem kui nimisõnafraasi puhul? Üks võimalusi on otsida põhjust keelekontaktidest. Indoeuroopa keeltes on üldiselt võimalik verbivormina esitada ainult SIHTKOHTA, st nendes keeltes on väljendunud süsteemi asümmeetria SIHTKOHA ja LÄHTEKOHA vahel. Kuid ühelt poolt peab ka indoeuroopa keelte süsteemi asümmeetrial olema oma kognitiivne põhjus ja, teiselt poolt eesti keele kasutuse asümmeetria peab olema põhjendatav ka keele(kasutuse) sisemisest loogikast lähtuvalt.

Supiinide väljendatud SIHT- ja LÄHTEKOHT ei ole samasugused kui nimisõnafraaside väljendatud SIHT- ja LÄHTEKOHT. Kui viimased on selgelt ruumilised, siis supiiniga väljendatud kohad kombineerivad endas alati kohta ja tegevust koos. Ilmselt on inimesel mõnikord küll vaja öelda, kust ta tuleb ja seega, kus teda enam ei ole, kuid tunduvalt harvemini on vaja öelda, mida tegemast keegi tuleb ja mis on see, mida ta enam ei tee. Varasemast tegevusest muidugi räägitakse, kuid hoopis teiste vahenditega, eelkõige finiiitverbide abil. SIHTKOHANA, mis sageli on läbi põimunud finaalse tähenduse ehk eesmärgi väljendamisega, on aga tegevus oluline ja see sisaldub ka käimasolevas tegevuses sel määral, et seda väljendatakse infiniitartindiga.

Oluline tegur võib asümmeetria põhjustamisel olla ka see, et infiniitartindid väljendavad üldiselt tagaplaani sündmust. Tausta kujutatakse aga teisiti kui esiplaanil olevat, tausta suhted ei saa olla nii detailsed kui esiplaani suhted. Seega saab tausta suhetest esitada olulisimat ja LÄHTEKOHT on olulisim, nagu näitavad kõik statistilised arvutused ka nimisõnafrasiga väljendatud kohamääruste (ehk esiplaani sündmuste) suhtes. LÄHTEKOHA ebamäärasus (st see, et LÄHTEKOHT määrab TEE kindlaks palju vähem kui SIHTKOHT) osutub tausta suhtelises ebamäärasuses samuti veel ebamäärasemaks kui esiplaani sündmuste puhul.

6. Kokkuvõte

Artiklis käsitlesime eesti keele supiinide kasutust liikumissündmuse keelendamise kontekstis. Tartu ülikooli kirjakeele korpuse morfoloogiliselt ühestatud osa andmeid kasutades jõudsime tulemusele, et SIHTKOHA, ASUKOHA ja LÄHTEKOHA asümmeetria on infiniitsete vormide puhul tunduvalt suurem kui nimisõnafraasi puhul. Sihtkohta väljendas vaadeldud korpuses 106 *ma*-supiini ja 28 verbi *käima* laiendavat *mas*-supiini, lähtekohta

ainult 1 *mast*-supiin. Seega on lähtekoht supiinitarindite tähendustes väga harv. Peame selle põhjuseks eelkõige seda, et supiinitarindid väljendavad kohatähendust teise sündmuse esitamise kaudu ja on seega kognitiivselt erinevad puhtast ruumitähendusest.

Kirjandus

- Bertinetto, Pier Marco, Karen H. Ebert, Casper de Groot 2000.** The progressive in Europe. – Tense and Aspect in the Languages of Europe. Ed. by Östen Dahl. Berlin: Mouton de Gruyter, 517–558.
- EKG II** = Erelt, Mati, Reet Kasik, Helle Metslang, Henno Rajandi, Kristiina Ross, Henn Saari, Kaja Tael, Silvi Vare 1993. Eesti keele grammatika II. Süntaks. Lisa: Kiri. Trükki toimetanud Mati Erelt (peatoimetajana), Tiiu Erelt, Henn Saari, Ülle Viks. Tallinn: Keele ja Kirjanduse Instituut.
- Fillmore, Charles. J. 1977.** The case for case reopened. – Grammatical relations. Syntax and semantics 8. New York: Academic Press, 59–82.
- Heine, Bernd, Tanja Kuteva 2002.** World Lexicon of Grammaticalization. Cambridge: Cambridge University Press.
- Huumo, Tuomas 2006.** „I woke up from the sofa”: subjective directionality in Finnish expressions of a spatio-cognitive transfer. – Grammar from the human perspective. Ed. by Lyle Campbell, Marja-Liisa Helasvuo. Amsterdam: John Benjamins, 41–65.
- Huumo, Tuomas 2007.** Force dynamics, fictive dynamicity and the Finnish verbs of ‘remaining’. – Folia Linguistica 41: 1/2, 73–98.
- Jackendoff, Ray 1990.** Semantic structures. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
- Leino, Pentti 1989.** Paikallissijat ja suhdesääntö: kognitiivisen kieliopin näkökulma. – Virittäjä 93: 2, 161–219.
- Levinson, S. C. 2003.** Space in Language and Cognition. Explorations in Cognitive Diversity. Cambridge: Cambridge University Press.
- Maisak, Timur, Rahhilina, J. 1999.** Майсак, Т., Рахилина, Е. Семантика и статистика: глагол идти на фоне других глаголов движения. – Логический анализ языка. Ред. Арутюнова, Н., Шатуновский, И. Дубна.
- Metslang, Helle 1993.** Kas eesti keeles on olemas progressiiv? – Keel ja Kirjandus 7, 326–334; 8, 410–417; 9, 470–476.
- Metslang, Helle 1994.** Eesti ja soome – futuurumita keeled? – Keel ja Kirjandus 9, 534–547; 10, 603–616.
- Ojutkangas, Krista 2003.** Suuntaa ilmaisevat adverbialit, suhdesääntö ja käsin: „ikkunointiin” perustuva analyyysi. – Virittäjä 107: 2, 162–184.

- Onikki-Rantajääskö, Tiina 2001.** Sarjoja. Nykysuomen paikallissijaiset olotilailmaukset kielen analogisuuden ilmentäjinä. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Onikki-Rantajääskö, Tiina 2005.** 3. infinitiivin inessiivi ja määräpaikkaisuuden arvoitus. – Elävä kielioppi. Suomen infiniittisten rakenteiden dynamiikkaa. Toim. Ilona Herlin ja Laura Visapää. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 173–193.
- Pajusalu, Renate 2002.** The polysemy of *seisma* 'to stand': multiple motivations for multiple meanings. – Papers in Estonian Cognitive Linguistics. Ed. by Ilona Tragel. (= Publications of the Department of General Linguistics 2.) Tartu, 170–191.
- Pajusalu, Renate 2006.** Multiple motivations for meaning of an elative *wh*-construction in Estonian. – Trames 10: 4, 324–240.
- Pajusalu, Renate, Ilona Tragel 2007.** Words and constructions as units of categorization: the case of Estonian change predicates. – Mental States. Vol. 2: Language and Cognitive Structure. Ed. by Andrea C. Schalley and Drew Khlentzos. Amsterdam: John Benjamins, 289–310.
- Pajusalu, Renate, Neeme Kahusk, Heili Orav, Ann Veismann, Kadri Vider, Haldur Õim (ilmumas).** Encoding of motion event in Estonian. – Motion Encoding in Spatial Language. Ed. by Mila Dimitrova-Vulchanova and Emile van der Zee.
- Talmy, Leonard 2000a.** Toward a Cognitive Semantics. Vol. I: Concept Structuring Systems. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
- Talmy, Leonard 2000b.** Toward a Cognitive Semantics. Vol. II: Typology and Process in Concept Structuring. Cambridge, Massachusetts: The MIT Press.
- Tommola, Hannu 2000.** Progressive aspect in Baltic Finnic. – Tense and Aspect in the Languages of Europe. Ed. by Östen Dahl. Amsterdam: Mouton de Gruyter, 655–692.
- Ungerer, Friedrich, Hans-Jörg Schmidt 1996.** An Introduction to Cognitive Linguistics. London and New York: Longman.

Supine constructions encoding spatial entities: asymmetry in expressing motion event

Renate Pajusalu, Heili Orav

This paper examines asymmetry in the system and usage of Estonian supine forms. The main objective is to determine the regularities that govern the categorization of spatial characteristics of motion events in Estonian, and to describe how supine constructions are used to encode them. The analysis is based on the data drawn from a morphologically disambiguated corpus, which is compiled at the University of Tartu.

In addition to adverbial NPs and pre- and postpositions, there are also infinitival verb forms that function as the counterparts of adverbial NPs in locative cases – the illative form of the supine (*söö-ma* ‘to eat’), the inessive form of the supine (*söö-ma-s* ‘to be (somewhere) eating’), and the elative form of the supine (*söö-ma-st* ‘(come) from eating’).

After a short description of the Estonian case system and its categories of motion events, we present our results on asymmetry of GOAL, SOURCE and LOCATION in Estonian. Our data show that GOAL is the most frequent category expressed by adverbial NPs in sentences that describe a motion event.

As we expected, the use frequency of the *ma*-supine encoding GOAL is higher than that of the *mast*-supine encoding SOURCE and the *mas*-supine encoding LOCATION. The main result of this paper is, however, that the prevalence of GOAL among supine-encoded categories of motion event is very much stronger than in the case of adverbial NPs. A number of reasons may be given to explain why GOAL tends to be encoded more frequently when expressed by a complex supine (combining location and activity). For instance, this holds when comparing supine-encoded GOALS with NP-encoded ones. In any case, the data show that if GOAL, SOURCE and LOCATION contain time, place and activity at the same time (as is the case with supines), the movement toward the future is more important than when these categories express ‘simple’ location (as is the case usually with NPs).

Keywords: syntax, supine, motion event, construction

Renate Pajusalu
eesti ja üldkeeleteaduse instituut
Tartu ülikool
Ülikooli 18
50090 Tartu
renate.pajusalu@ut.ee

Heili Orav
eesti ja üldkeeleteaduse instituut
Tartu ülikool
Ülikooli 18
50090 Tartu
heili.orav@ut.ee